

- у період дії воєнного стану святкових днів не передбачено;
- у період дії воєнного стану роботодавець за бажанням працівника може надати відпустку без збереження заробітної плати без обмежень;
- можливе припинення дії трудового договору, що не тягне за собою припинення трудових відносин;
- за працівниками, які є мобілізованими або уклали контракт добровольця територіальної оборони, зберігається місце роботи, посада і середній заробіток [2].

Отже, під час військових дій до обов'язків роботодавця входить створення безпечних для працівників умов праці [3], ведення кадрового обліку та збереження кадрової документації, особливо тієї, яка містить персоніфіковану інформацію (особові справи з копіями документів).

Література:

1. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : закон України №2136-IX від 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.
2. Організація кадрового діловодства у роботодавця під час війни URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12042_organizatsiya-kadrovogo-dlovodstva-u-robotodavtsya-pd-chas-vyni.
3. Кодекс законів про працю України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ МІСТКОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ

*Кузьома В.В., кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет*

Реалізація стратегії функціонування підприємства, забезпечення безперервності його діяльності на довгострокову перспективу безпосередньо залежать від налагодженого та правильно організованого процесу прийняття управлінських рішень. Обліково-аналітичне забезпечення ухвалення дієвих управлінських рішень базується, зокрема, на систематизації інформації та її розкритті у звітності підприємства. В цілому звітність підприємства має містити розширений перелік показників та інформації про об'єкти бухгалтерського обліку, використання яких повинно забезпечити точні та достовірні результати оцінки діяльності суб'єкта господарювання [1].

На думку деяких практиків з обліку, існуюча інформаційна наповненість фінансової звітності щодо земельних ресурсів є низькою. Зокрема, з метою повного та достовірного відображення інформації про кількість та вартість земель сільськогосподарського призначення у річній фінансовій звітності підприємства, з огляду на світовий досвід бухгалтерського обліку і фінансової звітності, земельні ділянки, як окремий вид активу, доцільно представляти у Звіті про фінансовий стан та у Примітках до річної фінансової звітності в

розрізі наступних даних: кожної групи земельних активів (за видом та цільовим характером використання); за характером видів діяльності, в яких задіяна кожна з груп земельних активів; за наявністю і балансовою вартістю землі, балансовою вартістю сільгоспугідь, що передані під заставу зобов'язань; суми зобов'язань з придбання земельних ділянок; стратегії управління фінансовими ризиками, пов'язаними із сільськогосподарською діяльністю; розміру сукупного прибутку (збитку), який виникає протягом звітного періоду в результаті зміни справедливої вартості сільгоспугідь [2].

У свою чергу, О.Ф. Томчук та Л.І. Федоришина [3] наголошують на тому, що оскільки земельні ресурси в сільськогосподарських підприємствах є одним з основних активів для забезпечення їх діяльності, то для аграрних формувань доцільно доповнити фінансову звітність даними про земельні ресурси сільськогосподарського призначення та показниками ефективності їх використання. Зокрема, це такі показники як: ступінь господарського використання землі (відношення площі сільськогосподарських угідь до загальної земельної площі господарства); показник рівня розораності, що визначається як частка від ділення площі ріллі на загальну земельну площу сільськогосподарських угідь підприємства; питома вага інтенсивних культур тощо.

Проаналізувавши і узагальнивши пропозиції та рекомендації науковців з удосконалення фінансової звітності в частині інформаційного наповнення щодо земельних ресурсів, можна дійти наступних висновків:

- питання удосконалення показників з обліку земельних ресурсів, які розкриваються у фінансовій звітності на теоретичному рівні досліджені фрагментарно без належного наукового обґрунтування та практичної апробації;

- недостатньо приділено уваги доповненню статей Балансу (звіту про фінансовий стан), який містить узагальнену інформацію про стан активів підприємства на визначену дату;

- недослідженим є питання відображення у фінансовій звітності інформації про орендовані земельні ділянки;

- питання удосконалення обліку прав користування земельними ділянками досліджено лише на рівні розширення переліку статей Приміток до річної фінансової звітності.

З метою забезпечення ефективної реалізації якісних характеристик фінансової звітності та принципів її підготовки, створення повного та достовірного інформаційного базису для задоволення потреб зацікавлених користувачів пропонуємо доповнити Баланс (Звіт про фінансові результати) наступними рядками (рис. 1).

Рисунок 1 – Пропозиції з удосконалення форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» в частині розкриття інформації про земельні ресурси
 Джерело: побудовано за матеріалами [4].

Виокремлення в складі основних засобів земельних ресурсів та наведення їх вартості в запропонованому рядку 1014 «Земельні ресурси на правах володіння» сприятиме формуванню інформації про наявність, динаміку та структуру земельних ресурсів підприємства, які перебувають у його власності.

Заповнення рядка 1016 «у тому числі земельні ресурси» в складі інвестиційної нерухомості дозволить визначити напрями використання земельних ділянок, які належать підприємству на правах власності, а також проаналізувати динаміку вартості земельних ділянок, за рахунок використання яких підприємство отримує додатковий дохід.

Примітки до річної фінансової звітності містять сукупність показників і пояснень, що забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інформацію, деталізацію та розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Оскільки в Україні відсутній окремий стандарт бухгалтерського обліку, присвячений виключно обліку земельних ресурсів, а також відсутня належна деталізація статей фінансової звітності, пов'язаних з відносинами землекористування, то вважаємо за доцільне доповнити зміст Приміток до річної фінансової звітності шляхом внесення додаткових показників (рядків) та окремого розділу XVI «Позабалансовий облік».

Вказані доповнення дозволять: користувачам мати інформацію про земельні ділянки отримані у тимчасове користування суб'єктом господарювання з урахуванням специфіки та обмежень кожного виду права

користування чужим майном; чітко проаналізувати структуру землеволодінь того чи іншого суб'єкта господарювання, оцінити їх вартість у загальній сумі валюти балансу.

Література:

1. Нечипорук Н.В. Класифікація земельних ресурсів для потреб бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації: *Збірник наукових праць*. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2017. Вип. 1. С. 46-55.

2. Крюкова І.О., Ніценко В.С. Обліково-аналітична підтримка ефективного управління земельними ресурсами аграрних бізнес-структур. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. Том 15. Вип. 3 (34). С. 7-20

3. Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Документальне відображення земельних ділянок у системі обліку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 1. С. 112-122.

4. Дубініна М.В., Фалько Р.В., Янюк М.О. Поняття та сутність формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 9. С. 294-297.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Сирцева С. В., кандидат економічних наук, доцент Миколаївський національний аграрний університет

Питанню контролю завжди приділялася велика увага, оскільки він є найважливішою умовою попередження ризиків та мінімізації негативних наслідків діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Так, повноцінна та якісна реалізація контрольної функції є необхідною умовою ефективного управління. Водночас саме фінансовий контроль виступає основним джерелом інформації про дійсний фінансовий стан окремого підприємства, резерви його діяльності та про можливі випадки шахрайства [1].

Відповідно до ст. 26 Бюджетного кодексу України [2] передбачено, що контроль за дотриманням бюджетного законодавства спрямований на забезпечення ефективного і результативного управління бюджетними коштами та здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу його учасниками.

Відповідно до [ст. 98 Конституції України](#) [3] контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата шляхом проведення:

- фінансового аудиту - перевірка, аналіз та оцінка правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами;